

Miljøutvalget i NHO Grafisk arbeider med forhold knyttet til grafiske bedrifter og den globale miljøutfordringen. Målsettingen er å informere bedriftene om miljøspørsmål knyttet til den grafiske bransje slik at bedriftene kan optimalisere sine miljøtiltak.

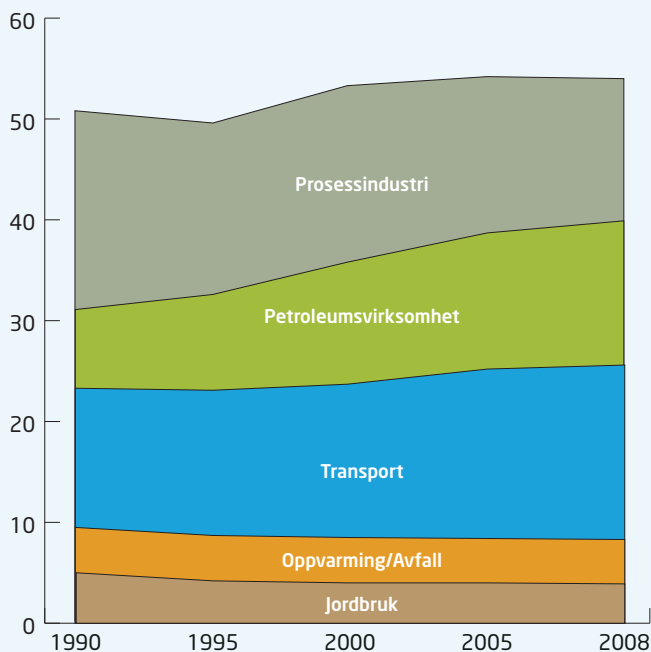
Hva er viktig?

Alle snakker om miljø. Alle sier at miljø er en stor utfordring. Men kan noen si noe om hva som virkelig betyr noe – og kanskje hva som ikke er så viktig?

Hvordan er grafisk bransje sammenlignet med andre bransjer?

Oversikt

På sine hjemmesider har Statistisk sentralbyrå en oversikt over klimagassutslipp i Norge (antall MtCO₂-ekvivalenter)

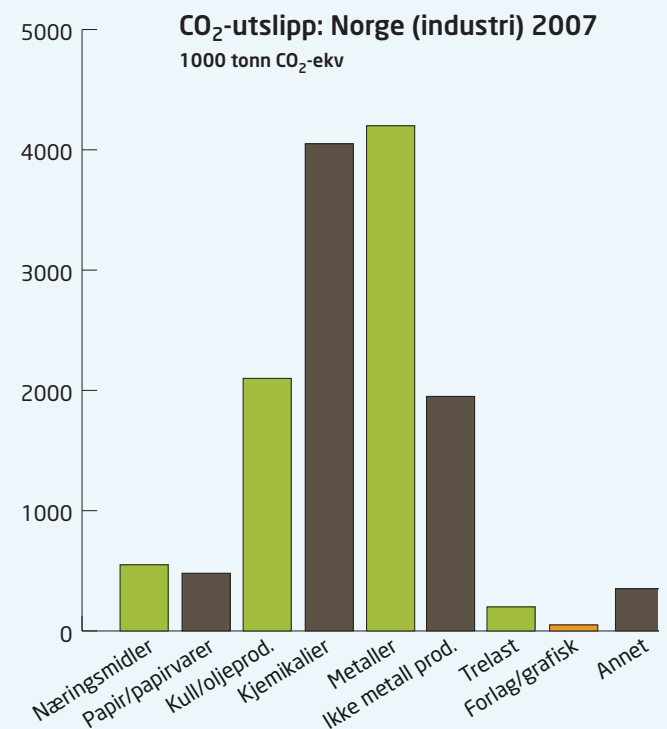
Begrepet CO₂-ekvivalenter brukes for å gjøre om alle typer gassutslipp til samme måleenhet slik at ulike utslipp kan sammenlignes. 1 MtCO₂ er altså summen av miljøgasser som til sammen tilsvarer 1 mill tonn CO₂.

Kort kan man si at CO₂ utslipp i Norge fordeler seg på fire omtrent like store kilder.

Noen ganger får man inntrykk av at det er kjøring med privatbiler som er hovedproblemet når det gjelder CO₂-utslipp i Norge. Det er ingen tvil om at privatbiler slipper ut mye CO₂, men det utgjør ikke mer enn ca 8–9 % av de totale utslipp – eller omtrent det samme utslippet som landbruket.

Industrien

Samlet har norsk industri ansvaret for ca 1/4 av alle CO₂-utslipp i Norge. Dominerende er her produksjon av kjemikalier og metaller (hovedsaklig aluminium). Dette utgjør ca 60 % av industriutslippene.

Grafisk bransje

Statistisk sentralbyrå har også en oversikt på sine hjemmesider som viser alle bransjer. Den viser at forlag og grafisk kun utgjør 0,1 % av industriens samlede utslipp.

Det er imidlertid ingen grunn til at grafisk bransje ikke skal delta aktivt i miljøarbeidet selv om prosenten er lav. Grafisk er ledd i en lengre kjede hvor skogsdrift og papirproduksjon samt distribusjon og transport også er en del av vår virksomhet.

Utslipp knyttet til skogsdrift, produksjon av maskiner, papir, plater og trykkfarge samt oppvarming og transport kommer som en konsekvens av bransjens virksomhet. Det er dessuten av stor betydning hva slags strøm (vannkraft, kjernekraft eller kull) et trykkeri bruker til sin virksomhet.

Noen sammenligninger

Det er laget mange sammenligninger for å vise ulike miljøbelastninger på ulike produkter eller aktiviteter.

En interessant oversikt for vår bransje er en oversikt laget i Sverige i 2007.

Der var utgangspunktet ulike fritidsaktiviteter – hvordan er belastningen på miljøet?

Andre beregninger viser at et årsabonnemnt på en avis er 12 kg – med andre ord det sammen som én blomsterbukett.

Aktivitet	Kg CO ₂
Pocketbok	0,8
Leie video	2,4
Konsertbesøk	3,9
CD	4,0
Teaterbesøk	9,6
Blomsterbukett	11,9
Flytur til Thailand	770,0

(Fra Svensk Bokhandel, FOI-Försvarets Forskningsinstitut, Computer Sweden, Gartner, Skog & Industri)

Det kommer an på øynene som ser!

Det blir fort heftige diskusjoner når miljø er temaet. Det skyldes selvsagt både ekte engasjement og særinteresser. Men det kan faktisk noen ganger være slik at flere kan ha rett om det samme spørsmålet – selv med ulike oppfatninger. For det er ofte et spørsmål om hvordan man angriper problemstillingen som avgjør hvilket syn man har. Vi kan kort se på tre tilfeldige eksempler:

Eksempel 1: IKT-industrien står i dag bak mer CO₂-utslipp enn hele flybransjen. Bør man da bruke mindre datamaskiner? Bransjen selv slår tilbake og sier at hadde det ikke vært for alle datamaskinene, så hadde det vært sløst mye mer med strøm både til oppvarming og kjøling. Og det utslippet IKT står ansvarlig for er mindre enn det man kan spare ved rasjonelle datatekniske løsninger for aircondition. Javel, hva gjør man da?

Eksempel 2: Aluminiumsindustrien i Norge slipper ut omtrent like mye CO₂ som alle norske personbiler. Men – de som produserer aluminium forsvarer seg med at dersom det ikke ble produsert aluminium så ville alle biler veid mer hvis motorblokk og felger ble laget av jern. Og da – da ville alle biler sluppet ut mer CO₂ enn de gjør i dag – og dette ville blitt en større økning enn det som kommer fra selve produksjonen av aluminium. Så hva da?

Eksempel 3: Hvis man har 5 km fram og tilbake til butikken, så vil det med bil representere et utslipp på ca 0,9 kg CO₂. Hvis man går, vil man forbruke ca 180 kalorier. For å erstatte disse kaloriene vil man trenge 100 gram med storfekjøtt som resulterer i 3,6 kg CO₂-utslipp – altså nesten fire ganger så mye som å kjøre bil. Hjelp meg, hva skal vi gjøre?

Disse eksempler – og mange andre – viser at miljøspørsmål kan være kompliserte og inneholde mange elementer som henger sammen.

Altså - vi trenger mer fakta og mindre påstander

Grafisk bransje bør være varsomme med påstander om at papir er det beste medium man kan bruke i all publisering. Det er ofte korrekt, men ikke alltid. Derimot bør vi selv sette oss inn i mest mulig fakta og drøfte miljøspørsmål på den bakgrunn både internt og sammen med kunder.